

MIRO ŠIVÁČEK MANAŽMENT PODĽA PRINCÍPOV©

DOKONALÁ HRA

MARENČIN PT

Venované Malým a Stredným podnikateľom.
Pretože niet nikoho, kto by sa ich zastal.

D Miro Siváček
DOKONALÁ
HRA

Manažment podľa princípov ©

MARENČIN PT

© Miro Siváček, 2018
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2018
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Marenčin Media
Design © Marta Blehová, 2018
750. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0350-6 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0351-3 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0352-0 (ePub)

Keby ste Patrikovi Bojnickému rozprávali príbeh, ktorý zažije v nasledujúcich dňoch, tak by vás vysmial. Sedel v reštaurácii a klepkal po mobile, akoby chcel privolať hovor. Tú ženu si zatiaľ vôbec nevšimol. Stála pár metrov za ním a skúmavo ho sledovala. Ak sa pohne, Patrikov život sa navždy zmení. Ešte chvíľu váhala a potom sa rozhodla. Pomaly vykročila a zastala tesne vedľa neho.

„Ty si asi Patrik, však?“

Trochu sa strhol ale stihol rozihrať krátky, spoločenský úsmev. „Áno som“. Kocky boli hodené a príbeh už nešlo zastaviť.

„Tak to mám šťastie“, odvetila. Mohla mať niečo cez päťdesiat, ale vek sa dnes nedá uhádnuť ľahko. „Máš chvíľku? Myslím, že je to dôležité“.

Sekundu zaváhal. Neprišla vhod, ale starým ľuďom sa patrí preukázať úctu. Zľahka sa nadvihol a ukázal na stoličku: „Prosím, o čo ide?“

„Nechcem zdržiavať ani obťažovať, ale zvedavosť mi nedala. Predsa som len v kútiku duše ešte žena.“ Usmiala sa. „Volám sa Eva a viem, v akej si situácii. Tvoj otec chce, aby si po ňom prevzal miesto spoločníka v SMART Investments. Prečo nechceš?“

Sú chvíle, keď túžite byť akčným hrdinom a ľahkým pohybom vyhodiť cudzinca cez zavreté okno. Dve vety, v ktorých kulminoval jeho večný spor s otcom. Stokrát to riešili, stokrát

sa pohádali. Jej okamžité tykanie bolo iba marhuľkou na skysnutej torte. „Prepáčte, ale nevidím dôvod opäť sa tým zaoberať. Ak vás poslal otec, tak zbytočne. Dovidenia.“

„Nevie, že som tu. Sama som ťa vyhľadala. V otcovej firme ide o veľké prachy a všetko okolo nich začína smrdieť.“

„To je možné. Cítim ten smrad už dlho. Ukradol mi otca. Biznis mu ničí život a zdravie. Ako všetkým. Ale je to jeho voľba.“

„Ak niekto ničí, tak sú to ľudia. Nie biznis. Poctivý biznis je krásna hra,“ odvetila.

„Hra na okrádanie chudákov. Drancovanie krajín. A poctivý? Taký ja nepoznám,“ odsekol Patrik. Začal si vyčítať, že vôbec k rozhovoru privolil.

„Tvoj otec bol poctivý vždy. Hrá podľa pravidiel.“

„Preto aj prišiel o zdravie. Slušný človek medzi vlkov nepatrí.“

„Teraz niekto na SMART útočí. Je to zlé a nik nevie, čo za tým je.“

„Ani ja.“

„Možno chce firmu poškodiť, možno úplne položiť, možno podvodom prevziať.“

„Je mi to jedno. Aspoň bude konečne všetko normálne a tak ako predtým.“

„Tá firma predsa živí vás aj veľa ďalších ľudí...“

„Mňa to nezaujíma.“

Počula o jeho názoroch. Vraj sú radikálne, nenávisťné, niekedy až fanatické. Chyba. Nič z toho. Je len nahneváný. Má pocit, že mu ublížili. Rozhovor teda začala zle a atmosféra zhustla. Manažérska chyba. Musí zmeniť ihrisko a ponúknuť priateľskú tému.

„Zdá sa, že čakáš telefonát. Je dôležitý?“

„Áno. Je mimoriadne dôležitý.“

„Verím, že dopadne dobre.“

„Určite áno.“

Strohé odpovede. Cítala, že Patrik bol myslou inde a jej prístup zlyháva. Premýšľala. Princíp. Aký je princíp? ... V prvom rade získať pozornosť a potom vyvolať záujem. Ak nemá partnerovu pozornosť, nepredá mu nič. Ani myšlienku ani informáciu. Dokonca ani ponúknutú pomoc. Musí ho nejako zaujať: „Patrik, tvoj otec má tajomstvo. Objavil poklad. Ozajstný poklad, ktorý z neho spravil bohatého človeka. Niečo o tom viem a mohla by som...“

Nestihla dohovoriť, lebo do ticha, ktoré Patrik vydával, práve zazvonil mobil.

SMART Investments

SMART Investments, s.r.o. je firma, ktorá nepúta pozornosť. Pre médiá akoby neexistovala. Nemá záujem o verejnú publicitu a riadia ju slušní ľudia... alebo aspoň tak navonok vyzerajú. Jedným z nich je aj Patrikov otec Igor. Pracovitý, slušný, poctivý, ctižiadostivý muž. November 1989 očakával a tešil sa z neho. Do žíl mu vliat raketové palivo a otvoril obzory, o ktorých sníval už dlho predtým. Nerozmýšľal ani okamih. Do podnikateľských vôd skočil doslova hlavičku. Založil strojársku firmu a koncom roka v nej pracovalo už desať ľudí. Mal povest' tvrdého ale férového manažéra. „Maximum je málo,“ vravieval a od ľudí, strojov a obchodných partnerov žiadal ešte viac. Hlavne však od seba. Ak iným vedel niečo z nárokov zľaviť, tak sebe nikdy. Koncom tisícročia mala firma niečo vyše stovky zamestnancov a tešila sa

skvelej finančnej kondícii. Približne v tom čase stretol Milana Krivjaka. Spolužiaka zo strednej a starého kamaráta. Aj on podnikal a vlastnil obchodnú firmu. Počítače a elektronika. Časy, keď mu firmy trhali tovar z rúk, už boli síce preč, ale zarobené peniaze neminul. Nosil v hlave nápad a ten zrel, až dozrel ako dobré archívne víno. Odzátkovali ho a vypustili ešte v ten deň. Patrikov otec azda po prvý raz za posledných desať rokov zvolnil tempo, zrušil obchodné stretnutie a nechal sa prehovoriť na jednu súkromnú kávu. Ešte ju ani nepriniesli, keď mu Milan predostrel svoj nápad. Chcel založiť rizikový fond na podporu malých a stredných firiem. Funguje to nasledovne: Fond dočasne vstúpi do vlastníckej štruktúry partnera a získa majetkový podiel. Firma získa peniaze, za ktoré nemusí platiť a použije ich na svoj rozvoj. Po určite dobe z nej Fond vystúpi aj so zmluvnou finančnou prémieou. Tá bude závisieť od výsledkov spolupráce. Také jednoduché... Schéma má svoj názov: rizikový kapitál. Krivjak už dlhšie hľadal spoľahlivého partnera a Patrikov otec bol dar z neba. Keď sa po záverečnej rozchádzali, na svete bol SMART Investments, s.r.o.

Prvé akvizície SMART Investments boli vlastné firmy Igora a Milana. To bol začiatok šialeného pracovného kolotoča. Od toho času lietali medzi bankármi, právnikmi, obchodnými partnermi, agentúrami a daňovými úradmi. Neustále prebiehali rokovania, porady, služobné cesty alebo prezentácie. Vstávali o piatej ráno a domov sa vliekli pred polnocou. Neľudská drina, ale výsledky postupne prichádzali. Do portfólia SMART Investments pribúdali nové úlovky. A s nimi viac a viac práce. Aby ich nezabila, začali budovať pracovný tím

a postupne pribrali troch nových spoločníkov. Žiadali stopercentnú dôveru, a preto ich museli osobne poznať.

Prvým bol Roman Halva, primus školy, z ktorého sa ako študenti vždy smiali. Na rozdiel od nich sa totiž poctivo učil a pripravoval na každú hodinu. Miloval vzdelanie a vedomosti. Nastal čas, keď sa to hodilo. Získal manažérsky diplom z rešpektovanej britskej univerzity a stal sa profesorom na Ekonomickej univerzite. Mal encyklopedické znalosti teórie manažmentu a riadenia organizácií. Podnikanie poznal z nudnej stránky vedca, ale on si svoju pozíciu pochvaľoval.

Postavou drobnú, ale veľmi šikovnú právničku Soňu Vajdlovú poznali obaja ešte z obdobia, keď spolu vyrastali. Bola členkou ich sídliskovej partie. Na prvý pohľad pôsobila jemne a zraniteľne, ale vždy vystupovala jasne a priamo. Mala kolosálne znalosti práva a medzi paragrafmi žonglovala ako Messi s loptou na futbalovom ihrisku. Zložité legislatívne vzťahy, ktoré vznikali pri ich spôsobe podnikania, vyžadovali presne tieto schopnosti. Dávala firme neoceniteľnú právnu istotou. Zároveň plnila funkciu konateľky. Aj preto neustále kritizovala Spoločenskú zmluvu. Videla jej nedostatky.

Poslednou spoločníčkou sa stala Oľga Midová. Milá, vždy upravená a decentná pani s „jedným kilogramom váhy navyše“. Odporučil ju Milan ako svoju bývalú účtovníčku. Jej kúzlami s číslami a výkazmi bezmedzne dôveroval, aj keď im vlastne nikdy poriadne nerozumel. A mala ešte jednu dôležitú vlastnosť. Rýchlo si vedela získať dôveru. Všetci, vrátane Patrikovho otca, to vtedy považovali za výhodu.

Telefonát

Patrik mladší bol sympatický muž tesne pred tridsiatkou. A to je asi všetko zaujímavé, čo sa o ňom dalo povedať. Stále študoval a stále sa hľadal. Jediné, čím sa líšil od väčšiny rovesníkov, bolo jeho týždňové vreckové. Zhruba na úrovni štatisticky priemerného mesačného príjmu štvorčlennej rodiny.

Teraz sedel v reštaurácii a hľadel na vyzváňajúci mobil, akoby váhal prevziať hovor. Evu, tú čudnú ženu sediacu oproti, úplne prestal vnímať.

„Ahoj, Mariannka moja,“ povedal konečne. V hlase bolo cítiť radosť aj neistotu.

Marianna je dcéra Milana Krivjaka. A Patrikova životná láska. Tajomná v každom slove, pôvabná pri každom geste. Femme fatale. Jeden pohľad a ste jej.

„Ahoj Paťkóóóóó...“ ozvala sa spevavo. Eva mala pocit, že z mobilu cíti višňový likér. „Rada ťaaa počujem, lááásočka...“

„Nevoláš. Čo sa stalo?“ spýtal sa nástojčivo Patrik.

„Níííí sa neestalo... zabudla som.“

„Boli sme dohodnutí. Dnešný večer si mi sľúbila. Mali sme byť spolu.“

„Sľúbila a veľmi som chcela, ale... ale... niečo mi do toho v... vbehlo,“ ťažko formulovala slová Marianna.

„Vbehlo. Už zas? Kde si? Prídem po teba.“

„Áno..., už zas... mi do toho vbehlo... samé od seba.“ Prečo mal pocit, že nie je sama? Cítil, ako sa mu spotili ruky.

„Prepáč trošku som pila... viieeeeš? Ten môj likérik...“ dodala koketne.

„Sedím tu v reštaurácii. V našej reštaurácii,“ naliehal Patrik, ale nemal situáciu v rukách.

„Si mi... milýýýý. Zajtra si voláme.“

„Marianna, prosím... kde si? Si sama?“ Cítil bezmocnosť v každom jednom slove. Marianna sa mu strácala.

„Jasnééé, že sama samučičká. Neboj, Paaafkooo..., ľúbim ťa. Zajtra. Tak pa...“

Rozhovor skončil. Eva pozrela na bledého Patrika a skúsenie využila príležitosť: „Potrebujes panáka.“

Patrikov otec

Bola noc a v jednej z luxusných kancelárií SMART Investments sa ešte svietilo. Nič mimoriadne. Igor Bojnický sedel za stolom, pozeral mesačnú správu o výsledkoch firiem a neustále si posúval padajúce okuliare: „Nesedí mi to, n-e-s-e-d-í..., takéto výsledky sme nikdy nemali. Nikdy. Niekde musí byť chyba. Ale kde?“

Sucho zakašlal. Pošúchal si boľavé oči a pozrel na hodiny. Ukazovali pol druhej. Už zas cítil nesmiernu únavu. Spomenul si na posledné návštevy u lekára, ale on týmto ľuďom nikdy príliš neveril. Dokonca ani po prvom infarkte približne pred rokom. Zachránili ho v poslednej chvíli a radili mu prestať s robotou. Ale ako? Za posledné roky nič iné nepoznal. „Zdravie je otázkou vôle,“ bola jeho obľúbená veta a tabletky odkladal do stolíka. Vraj na horšie časy. Opäť pozrel do papierov, ale písmenká sa smiešne roztancovali. Priložil si dľaň na hrud'. Srdce buchotalo a začínal ťažšie dýchať. Pomaly vstal, aby vystrel chrbát a rozchodil únavu. Jeho recept. Klin klinom. Boľavé rameno liečil tenisovými volejmi. Pichanie v kolene jazdou na bicykli. Zvýšený tlak behom po lese. Chcel prejsť k oknu a pokochať sa nočným mestom. Ten pohľad miloval. Dva metre od okna sa mu zatočila hlava. Chcel sa

zachytiť, ale rukami máchol do prázdna a nohy sa mu zastavili. Keď padal na koberec, tak si stihol uvedomiť, že tentoraz mali lekári pravdu.

Eva a Patrik

Keď Patrik otvoril oči, do okien už svietilo slnko a v hlave mu poskakovalo osem panákov z prebdenej noci. Mal pocit, že mu ju rozkopú. Ležal krížom na posteli a len s námahou skladal puzzle posledných udalostí svojho života. Bolo mu z nich úprimne zle. Premietal si neustále hádky s otcom a zhnusenie z jeho roboty. Večnú hru na študenta škôl a predmetov, ktoré mu nič nehovorili a vôbec ho nebavili. Cítil bezcieľnosť a prázdnu neuzitočnosť vlastného života. A k tomu pribudol ťaživý pocit, že ho Marianna podvádza. Čo ešte? Čo bolo včera? Aha, cudzia žena, ktorá do neho nalievala alkohol. Keď dno, tak úplné. Zdvihol sa na lakte a hneď ju zbadal, ako leží oproti na gauči s tvárou zarytou do vankúša. Tak ešte toto?! Inštinktívne siahol pod perinu. Slipy mal na sebe... a to bola prvá dobrá správa za posledné dni.

„Neboj sa, všetko je v pohode. Toto by som nikdy nespravila,“ povedala. Otláčok vankúša pridala Evinej tvári ďalší rok. Vtedy si spomenul, ako jej celý večer dookola rozprával svoj príbeh. Nakoniec bol rád, keď sa mohol niekomu zveriť. Mal by niečo povedať a len podvedome tušil, že si potykali: „Ahoj, Eva. Prepáč, nejako sa nám to vymklo,“ povedal previnilo. „Asi bude najlepšie, keď zdvihnem kotvy...“

„Veď nemáš kam, Patrik. Pozorne som ťa počúvala. Daj si

sprchu a skočíme dole na raňajky. A pre zmenu budem pri nich hovoriť ja.“

O dvadsať minút už sedeli v útulnom espresse a na stole rozvoniavala káva. Pozrel na Evu. Nebola upravená a po fláme vyzerala staršie. Napriek tomu z nej sálala istota a prirodzená sebadôvera. Bolo to... silné a podmanivé.

Ženy cítia aj pohľady, ktoré nevidia. Uchlipla z kávy a usmiala sa: „Asi nevyzerám ako Marianna.“ A potom pevným hlasom dodala vetu, ktorá ho šokovala a totálne prebrala: „Bude z teba skvelý manažér, Patrik.“

„Ja?“ Vyprskol. Vyzeral odrazu tak komicky až sa rozosmiala. Chvíľu trvalo pokým opäť nadobudol rovnováhu: „Zmätený večný študent, ktorý vôbec nevie čo chce? Jediné čo riešim je ako sa pretĺcť do ďalšieho dňa. Mám vzťah, v ktorom sa nevyznám a neviem rozhodnúť. A slovo manažér u mňa vyvoláva nevoľnosť. Mal som pocit, že mi rozumieš. A ty si ma asi vôbec nepočúvala.“

„Počúvala som veľmi pozorne. Pár pohárikov whisky ma nepoloží.“

„... a teda? Mám skoro tridsať a ešte som nič, absolútne nič nedokázal. Azda si nemyslíš, že míňať pravidelný prísun peňazí je nejaká náročná práca? Padajú na mňa ako vločky zo zimnej oblohy.“

„Patrik, to, čo si hovoril, je len jedna časť informácie. Sledovala som aj, ako to hovoríš, prečo to hovoríš, ako sa pritom tváriš, čo robí tvoja tvár, ruky aj telo. Je to rovnako dôležité. Ja som sa naučila počúvať aktívne. Nie každý to zvládne. Ale je to principiálna vec. Povieť ti, ako ťa vidím. Chceš?“

„Určite. Kto by nechcel?“ odvetil Patrik.

Medzitým konečne priniesli aj jedlo. Croissanty, maslo, džem a miešané vajíčka rozváňali. Všetko bolo čerstvé. Eva vzala croissant, namočila do džemu a pomaly, zreteľne spustila:

„Si chytrý a otvorený človek. Nemáš komplexy ani zbytočné zábrany. Si trpezlivý a empatický. Vyjadruješ sa jasne a zrozumiteľne. Dokonca aj keď po polnoci splachuješ krémeš hruškovicou. Nekľučkuješ, hovoríš to, čo si myslíš. Ale nie všetko, vieš, kedy máš prestať.“

Patrik zabudol zavrieť ústa...

„Vyžaruješ mimoriadne pozitívnu energiu a fluidum. Pôsobíš sympaticky, ľudia ťa majú radi. Napriek tomu si dokážeš udržiavať odstup a rešpekt.“

Patrik v rozpakoch naháňal vidličkou vajíčka po tanieri. Tie mu však hravo unikali.

„Ale aby si nespýšnel. Zatiaľ sa napríklad nevieš rozhodovať. To natrénujeme. A pridáme trošku sebadôvery. Budeš potrebovať viac asertivity, chýba ti cieľavedomosť a vytrvalosť. To sa dá získať...“

„Počkaj, počkaj,“ prerušil ju. „Napriek tomu tvrdíš, že mám talent robiť manažéra?“

„Určite. Ako málokto.“

„Veď sú to chamtivci s veľkým egom. Buzerujú ľudí. Úspechy si privlastňujú, chyby zhadzujú na podriadených. Nevidím na tom nič atraktívne...“

„Tak ako sú neschopní politici, predavači, lekári, tak existujú aj neschopní manažéri. Nemusíš byť jedným z nich. Môžeš byť iný. Vieš vlastne, kto je manažér a čo robí?“

Patrik ako správny študent chvíľu lovil v pamäti mená veľikánov Fayola, Mintzberga, Druckera a hľadal slová, ako

kontroluje, organizuje, komunikuje, motivuje... „Tuším, že spolu je činností manažéra štrnásť..., či sedemnášť... alebo tri?“ Váhal.

Eva zdvihla ruky, akoby sa chcela brániť. Podobnú odpoveď očakávala: „Ja všetky tie poučky a definície poznám veľmi dobre. Sú ich plné učebnice. A tých učebníc sú plné regále. Ale plávajú po povrchu. Je to inak.“

Dopila kávu a posunula šálku na okraj stola. Chvíľu bola ticho. Dávala Patrikovi čas sústrediť sa.

„Všetko na svete má zmysel. Jeden hlavný zmysel. Nie tri alebo sedemnášť, ale jeden. Aby mohol človek niečo zásadne ovplyvniť, tak musí ten zmysel spoznať a pochopiť. Podľa mňa je rola manažéra jednoducho robiť veci lepšími a lepšie.“ A pre ešte väčší dôraz to zopakovala: „Lepšími a lepšie. Toto treba pochopiť. Lebo to je zmysel jeho práce. Až potom nasledujú všetky tie slovesá o tom, čo vlastne robí. Môžeš ich doplniť desať alebo stotridsať. Nech sa páči. A nakoniec. Má robiť lepšími a robiť lepšie veci, ktoré sú užitočné pre toho, kto manažéra platí.“

„Moment, moment...,“ nedal sa Patrik. „Mám ťahák,“ povedal a vytiahol z vrečka mobil.

„Takžeee... poďme na to. Definície manažmentu. Napríklad: Manažment je proces zameraný na efektívne dosahovanie cieľov. Alebo ďalšia: Manažment je sústava poznatkov o informačno-komunikačnom procese pôsobenia subjektov manažmentu na objekt, brrrrr...“

„Netráp sa, Patrik. Čo macher, to názor. Podľa mňa je manažment vedomá činnosť ako robiť veci lepšími, respektíve robiť ich lepšie. A manažér je človek, ktorý túto činnosť vykonáva. Bodka.“

„Hm, aké jednoduché. Dobre sa to počúva.“

„Zober si napríklad herca,“ pokračovala Eva. „Nie som expert, ale zmyslom jeho práce môže byť umelecky pretlmočiť text. Nečítala som nikde, že úlohou herca je chodiť, šepkať, rozhadzovať rukami, uškrňať sa alebo hľadiť do dialky. Prostriedky si zvolí sám.“

Skúmavo sa na Patrika zahľadela. Videla, že nad jej slovami rozmýšľa. To už bol pokrok. Môže dnes dosiahnuť viac? Nie. Môže ho len znova znechutiť.

„Dobre,“ pokračovala. „Porozmýšľaj nad tým. Som presvedčená, že toto môže byť tvoja cesta. A aby si sa vedel lepšie manažérsky rozhodnúť, tak pozisťuj podmienky a dôvody prečo otec chce, aby si ho vo firme nahradil práve teraz. Zber informácií je podmienkou dobrého rozhodnutia. Ak chceš, máš to odo mňa ako prvú manažérsku úlohu. Predpokladám, že vôbec nebude jednoduchá.“

„Hm..., beriem,“ usmial sa Patrik.

Eva navrhla ďalšie stretnutie na zajtra večer v obchodnom centre. Podľa toho, čo Patrik zistí, dohodnú ďalší postup.

Patrik vstal. Vôbec nečakal podobný záver nočného dobrodružstva, ale mal z toho dobrý pocit. Keď už bol vo dverách, ešte mu niečo napadlo:

„Spomínala si poklad, ktorý otec objavil. Čo to je?“

„Spýtaj sa ho. Nikto to nevie popísať tak farbisto ako on. Bude to tvoja druhá manažérska úloha s termínom do zajtra. A už utekaj, máš čo robiť.“

So smiechom za ním hodila štvorček baleného cukru.

Príprava valného zhromaždenia

Bolo jedenásť hodín dopoludnia a na siedmom poschodí administratívnej budovy bolo počuť len monotónny hukot klimatizácie. Hrubé koberce tlmili kroky. Postavy za presklenými stenami sa presúvali akoby v nemom filme. Z občerstvenia na stole zatiaľ neubudlo.

„Divné, nezvykne meškať,“ povedal Milan Krivjak.

„Efektívny time manažment eliminuje nielen časové, ale aj stresové determinanty. Máme to vo všetkých učebniciach,“ podotkol Roman Halva viac-menej pre seba.

Opäť nastalo zvláštne ticho. Nikomu nebolo do reči. Milan, Soňa, Oľga a Roman, spoločníci SMART Investments, sedeli v zasadačke a čakali na Igora. Potrebovali odsúhlasiť termín a program výročného valného zhromaždenia. V podstate rutina v zmysle Obchodného zákonníka, ktorú zažívali každý rok. Odsúhlasenie ročnej závierky, rozdelenie zisku. Avšak dnes bola trochu iná situácia. Prvý raz po úspešných rokoch neboli výsledky priaznivé. Čo je horšie, tak zlepšenie nenastalo ani v priebehu tohto roka. Finálnu správu aj ostatné podklady mali na stoloch, ale nikto v nich už nelistoval. Poznali ich naspamäť. V tomto boli vždy veľmi zodpovední. Navyše, každého mýlila Igorova neprítomnosť. Boli naňho zvyknutí, on dával veci do pohybu. Brali ho ako lídra. Primus inter pares. Porada mala už dávno začať.

Soňa hodila mobil na stôl: „Nedvíha. Čo urobíme? Zabalíme to?“

„Mešká polhodinu,“ doplnila Oľga.

„Všetci sme alokovali tejto agende adekvátne zdroje. Mohol by aj on. Takéto excesy sú limitujúce a erodujú tímové

hodnoty,“ zhrnul svojím typicky zložitým spôsobom situáciu Roman.

Nakoniec si vyžiadal pozornosť Milan. Poklepkal po stole a povedal: „Mám návrh. Valné zhromaždenie je zásadná vec. Ak posunieme termíny, upozorníme, že niečo nie je v poriadku. Dohodnime termín a program my štyria. Ja sa večer u Igora zastavím a všetko si odsúhlasíme. Ak nebude mať pripomienky, zajtra máme program hotový.“

„To sme ešte nikdy nespravili. Vždy sme všetko vydiskutovali počas prípravy. Preto na valnom neboli problémy,“ ohradila sa Soňa.

Roman sa pridal: „Boli sme vždy konsenzuálni. V tom je naša sila“.

„Budeme konsenzuálni. Ja to s Igorom preberiem a ak bude mať zásadné pripomienky, tak sa proste stretneme znovu.“

Iný ako Milanov návrh nebol a po krátkej diskusii ho nakoniec prijali. V priebehu nasledujúcej hodiny odsúhlasili program, podklady aj termíny a všetko vyzeralo byť v poriadku. Podali si ruky a plesli po ramenách. Milan materiály zbalil a vopchal do tašky. Soňa ani Roman si nevšimli krátky spokojný úsmev, ktorý sa mu mihol na tvári. A Oľga mlčala.

Patrikovo zlyhanie

Bolo to zvláštne. Celá ta diskusia s Evou. Musel uznať, že mala v niečom pravdu. Ba dokonca..., väčšina z toho, čo povedala, mu dávala zmysel. Popis jeho osobnosti sedel takmer do písmenka. Ako to mohla zistiť? Kráčal pohrúžený do myšlienok, ktoré ho už dlhšie trápili. Medzi priateľmi mal povest vtipného diskutéra a znalca marinád na grilovanie mäsa. To

človeka poteší. Ale čo ďalej? S tým v živote dlho nevydrží. A čo ak sú manažéri naozaj pozitívni a užitoční ľudia? „Robiť veci lepšie a lepšími“ neznie vôbec zle. Vedel, že je čas svoj život posunúť, ale zatiaľ netušil ako a kam. Jej nápad prelomiť zažitý odpor a zistiť o otcovej práci viac nakoniec nemusí byť zlý. Aspoň pre začiatok. Sieť úvah odrazu pretrhol mobil, ktorý mu zazvonil vo vrecku. Keď zbadal, kto volá, ostal stáť a sucho prehltol.

„Marianna?“

„Ahoj, Paťko, to som ja. Ako sa máš, láska?“

„Už lepšie keď voláš.“

„Chýbal si mi. A včera som bola na teba zlá.“

„Keby len včera...“ Ani netušil, či to povedal ako pokus o žart, na odľahčenie alebo ako výčitku. Pri Marianne nebol nikdy pánom situácie.

„Ale veď vieš, aká som.“ A potom stíšeným hlasom pošep-
la: „Chcem ti to vynahradiť.“

„Nóóó, to znie sľubne. Večer by som mohol...“

„Nie, nie večer. Teraz hneď. Naši sú preč. Som doma sama. Všetko stihneme.“

„Musím ešte čosi vybaviť. Je to dôležité,“ namietol Patrik.

„Nič nevybavuj. Dobejni. Čo môže byť dôležitejšie ako ja?“ A po chvíli dodala: „Príď. Čakám ťa...“

V Patrikovej hlave nastal na krátky okamih zmätok. Myšlienkam na zmenu v dlhodobom výhľade však rýchlo blikla červená a prevládli mužské receptory blízkeho šťastia. Mala pravdu. Láska je najdôležitejšia. Či už skutočná alebo len zdanlivá. Vedel, že rozhodnutie o svojom živote raz musí spraviť, ale prečo dnes? Odbočil doprava na ulicu vedúcu k jej domu a pridal do kroku. Bývala neďaleko. Čo na tom, že mal

úlohy a sídlo SMART Investments, kde ležalo ich riešenie, sa nachádzalo opačným smerom?

Doma u Bojnických

„Neumrel som,“ pomyslel si Patrikov otec. Rozhliadol sa okolo seba. Knižnica, obraz na stene, wifi veža... bol doma. Ani nevedel, ako a kedy prišiel. Ležal na posteli prikrytý dekou. Na stolíku pri posteli zbadal na malej tácke čaj a lieky. Cítil sa lepšie a preto pomaly a neisto vstal.

„Bože,“ zvolala Anka, keď ho zbadala. Milovaná žienka. Už štyridsať rokov jeho anjel strážny. Sedela v kuchyni a teraz mu vybehla oproti so slzami v kútikoch stále krásnych očí: „Ako ti je, Igorko? Čo sa stalo? Prišiel si až ráno. Nedalo sa dovolať. Bála som sa.“

„Neviem, Anka. Neviem nič. Volala si lekára?“

„Nie. Keď si v noci prišiel, zakázal si mi. Bol si bledý ako smrť.“

„Prišlo mi v práci zle. Musel som si ľahnúť. Mal som sa ozvať. Prepáč mi...“ Nepovedal celú pravdu. Načo? Len by ju vystrašil. Bola jediná, ktorej pred rokom povedal o infarkte. Ostatným, vrátane Patrika, hovoril vždy len o nevoľnosti.

„Mal by si s prácou seknúť. Naštvi sa na ňu a prestaň, prosím... peňazí máme dosť. Načo nám budú, ak sa ti niečo naozaj stane? Ďalší infarkt môže byť posledný.“

Objal ju a usmial sa. „Myslím, že to bude dobré. Je mi lepšie.“

* * *

Pred domom zastalo veľké čierne auto. Vyskočil z neho Milan a zazvonil pri bráničke. Igorovi hneď naskočili súvislosti: „Porada! A valné zhromaždenie.“ Úplne na to zabudol.

„Čau starec, vyzeráš hrozne... ako vždy,“ vtipkoval Milan, keď vošiel do domu. Tento skvelý obchodník vedel ako svoju nervozitu maskovať: „Mali sme prípravu na valné. Zabudol si?“

„Milan, úplne. Necítil som sa dobre, tak som si ľahol a bolo to. Pozeral som výsledky firiem a podklady až do rána.“

„A tie ťa zložili?“ pokračoval Milan veselým tónom.

„Je to možné. Nevyzerajú dobre.“

„Bohužiaľ, je to tak. Oľga ešte raz obehla všetky firmy a preverila údaje. Audity sú v poriadku,“ ubezpečoval Milan.

„Na porade si to znovu prejdeme. Niektoré čísla mi nese-dia. Na kedy ste ju preložili?“

„Starec, budeš ma milovať. Všetkých som ukecal. Výsledky sme prešli vrátane programu. Mám to s tebou prebrať.“

„To je divný postup.“

„Súhlasili. Ale pravidlo konsenzu stále platí. Ak nesúhlasíš, tak sa stretne znovu. Len bude problém dať ľudí dokopy a čas beží.“

Igor si to uvedomoval, a preto vzdychol: „Tak mi to teda ukáž.“

Sedeli nad papiermi asi hodinu. Milan mal na všetky otázky vysvetlenie a vždy prízvukoval osobné kontroly, ktoré Oľga vo firmách iniciatívne vykonala. Po nočnej príhode sa Igor začal opäť cítiť vyčerpaný. Milan, čas a únava ho zlomili.

„No dobre,“ povedal nakoniec: „Ukáž mi ešte ten program.“

„Program je štandardný ako každý rok. Je tu však... ehm... jedna novinka.“

„Aká?“

„Dali sme tam ten prevod podielu spoločníka, ako si

chcel.“ Milan bol čistý obchodný profesionál. Vetu si opakoval stokrát, než ju nakoniec vyslovil. Chcel, aby znela presvedčivo.

„Pamätám sa. Myslel som, že Patrika nejako prehovorím, aby to po mne vzal. Viackrát sme sa kvôli tomu pohádali. Je to beznádejné. Podnikanie nenávidí. A možno už aj mňa.“

„Viem si predstaviť. Poznám ho a aj jeho názory dobre. Marianna ešte lepšie.“

„Tak ten bod z programu vyhod.“

Nastal okamih, kvôli ktorému Milan prišiel. Snažil sa, aby nasledujúce vety vyslovil bezstarostne.

„Nevzdávaj to. Daj s Patrikom záverečnú reč. Možno motyka vystrelí. Prevod podielu tam nechajme. Vypustiť bod z programu je jednoduchšie ako ho tam dostať. Netreba nič pri návrhu vysvetľovať alebo zdôvodňovať.“ A sprisahanecky dodal: „Pohovorím aj s Mariannou. Nech použije ženské zbrane.“

Chvíľu ešte tému pretriasali. Prekliata choroba. Igor sa cítil slabý. Už nemal silu odolávať. Nakoniec so všetkým súhlasil.

„Tak fajn, dohodnuté,“ skúsene zakončil Milan. Zobral papiere a dal ich do tašky. Jeho plán na záchranu SMART Investments odštartoval úspešne. Viac diskutovať nepotreboval. Pred odchodom ešte vopchal hlavu do kuchyne: „Dobre to tu vonia, ako vždy,“ usmial sa. Anka práve chystala lečo.

* * *

Vonku stretol Patrika, ako sa tanečným krokom blížil k domu.

„Ahoj, Patrik, ako sa darí?“

„Všetko v pohode.“

„Marianna poslúcha?“

„Ako sa to vezme. Skôr ja poslúcham ju.“

„To poznám. Je po mame,“ odpovedal dobre naladený Milan. Potom mykol plec om smerom k domu: „Igor sa mi nepáči. Vyzerá chorý. Možno si toho berie priveľa. Ak môžeš, pohovor s ním.“ Naskočil do auta a zmizol za zákrutou.

Rozprávka o podnikaní

Keď otec zbadal Patrika, pozrel sprisahanecky na mamu. Pochopila. O včerajšej noci ani slovo. Ostatne, do reči nebolo nikomu. Takmer mlčky sa najedli a po chvíli otec vstal. Bol na smrť unavený a rozrušený z posledných udalostí. Potreboval sa poriadne vyspať.

„Tak rodinka, idem do hajan. Ale som rád, že sme teraz pokope... skutočne rád.“ Pobožkal Anku a ťlapol Patrika po pleci: „Aj zajtra je deň.“

„Počkať, počkať,“ ozval sa Patrik. „A rozprávka na dobrú noc nebude? Už dávno si mi žiadnu nerozprávaj.“

Obaja pozreli na Patrika, či mu nepreskočilo a otec sa z chuti rozosmial. Možno prvý raz v tomto ťažkom týždni. „Veru dávno. Najmenej dvadsaťpäť rokov.“

„Tak potom je najvyšší čas dnes.“

„Hádaj to nemyslíš vážne?“ zaváhal otec.

„A prečo nie, oci? Len si zameníme miesta. Dnes budem pri tvojej posteli sedieť ja.“

„Všetky som pozabúdaj, Paťko.“

„Všetky? Aj tú o objavenom poklade?“

Patrik zobral stoličku z kuchyne a prešli do spálne. Otec sa s úľavou natiahol na posteľ. Prítomné šero vytvorilo zvláštnu atmosféru blízkosti.

„Tak ktorú?“

„Ako som povedal. O poklade.“ Patrik slúbil neprežradiť Evino meno, tak nevedel ako začať. „Vraj si kedysi objavil poklad.“

„Ty myslíš... áno, hovoril som tomu tak. Odkiaľ to vieš?“

„To je zas moje tajomstvo. Prečo si mi nič nepovedal?“

„Možno som nevedel byť pred tebou taký úprimný ako pred kolegami. Nieкто klebetil?“ Otec ani nečakal na odpoveď. Vystrel si ruky a spojil ich pod hlavou. Oči uprel na neznámy bod na stene a pomaly, akoby pri tom neustále uvažoval, začal rozprávať svoju rozprávku: „Kde bolo, tam bolo... a ešte stále je a naveky bude. Nikdy nie sme spokojní a nikdy nie dosť bohatí. Ani v starom kráľovstve, ani v modernom štáte. Ľudská spoločnosť je akosi takto nastavená. Chceme viac. Ale peniaze nerastú na stromoch. A nemnožia sa ani zdaňovaním alebo prerozdeľovaním. Aj keď si to azda mnohí myslia. Čo povieš, Patrik?“

„Ani moje vreckové? “ zažartoval. Nevedel, kam týmto divným úvodom otec mieri.

„Ani vreckové. Najprv totiž musia niekde vzniknúť reálne hodnoty. Až tie potom trh zhodnotí na peniaze.“

„Trh? Aký trh? Miletičova?“ spýtal sa vedome naivne Patrik.

„Trh ako vzťah medzi ľuďmi. A teda všetky trhy. Aj Miletičova,“ usmial sa otec. „Miesta, kde si navzájom vymieňame hodnoty, aby ich dostal ten, kto potrebuje. Ulice, obchody, miestne trhy, európske, svetové, komoditné, finančné, globálne... Viditeľné aj neviditeľné. Všetky. A ja som objavil čarovnú substanciu, ktorá väčšinu hodnoty vytvára.“

„Ostatní o nej nevedia?“

„Málokto.“

„Tak potom sem s ňou.“

„Navyše sa nikdy nevyčerpá. Sama sa naštartuje a regeneruje. Sama vytvorí hodnoty a nič od nás za to nežiada. Len poctivý trh. Nepotrebuje dodať energiu, lebo jej má nazvyš. Pracuje, keď my oddychujeme. Trápi sa, zatiaľ čo my spíme. Vidí cestu tam, kde my nie. Riskuje tam, kde sa začíname báť. Chrlí nápady, keď ostatným došli. Ak už nevládze, zatne zuby a ešte pridá. Ak jej naložia, vystrie sa. Podrazia jej nohy a kráča ďalej po rukách alebo kolenačky. Keď stokrát spadne, stojedenkrát vstane. Plní sny, ktoré sme my dávno stratili. V moderných štátoch vytvára šesťdesiat percent hodnoty nášho bohatstva a dáva prácu trom štvrtinám ľudí...“

„To znie naozaj ako rozprávka,“ prerušil Patrik.

„Veru. A vieš, čo je na tej rozprávke najstrašidelnejšie?“

„Pokračuj...“

„Asi by si čakal, že dobro bude odmenené. Múdry kráľ ho obťažká zlatom a titulmi. Štát si ho bude vážiť a ľudia rešpektovať. Alebo aspoň poďakujú, však?“ Otec ani nečakal na odpoveď a teraz už rýchlo pokračoval: „Neuveríš, ale opak je pravdou. Ľudia zdroj svojho bohatstva nemajú radi. Okiadzajú ho. Tešia sa, keď sa mu nedarí. Keď vyschýna a stráca silu. Keď je už na dne. Keď je bezradný a zlomený. Keď stráca sny a ilúzie. Keď sa konečne opäť stane takým, akí sú ľudia, ktorým chcel slúžiť.“

Patrik bol očividne zaujatý: „Tak už prezrad', o aký poklad ide? Čo je to za tajomnú substanciu?“

„Tipni si.“

„Povedz...“

„Každý deň chodíš okolo nej.“

„Hm... ropa to nebude. Vzdelanie?“

„Nie. To nie je len o vzdelaní.“

„Ježibaba, ani dobrá víla to tiež nebudú. Nejaká ľudská hodnota? Zdravie? Láska?... Nevieť...“

„Si veľmi blízko, Paťko, ale ani ty si ten poklad neobjavil. Pre väčšinu je táto substancia neviditeľná. A pritom živí aj teba. Je to...“ Otec sa nadýchol a zreteľne povedal: „Malé a stredné podnikanie.“

Dlho sme sa nevideli

Patrik polihoval na gauči a striedavo lovil na mobile novinky zo sveta a vysielal zaľúbené esemesky. Zatiaľ bez väčšieho úspechu. Nebol v pohode. Rozhovory s Evou aj otcovo rozprávanie predsa len prenikli do jeho sveta. Navonok sa síce nezmenilo nič, ale pod hladinou nastal pohyb. Kedy prerazí na povrch? Bolo deväť hodín ráno a tretí deň jeho nového príbehu.

„Nie si hladný, Paťko? Spravím ti chlebík? A nemáte dnes školu?“ Ozvalo sa z kuchyne.

„Mám skoro tridsať a mamka mi robí chlebík na raňajky,“ pomyslel si. Školu nemal, zato si spomenul na úlohy zo stretnutia s Evou. Poklad už vybavil a bol na seba celkom hrdý. Ale čo s druhou úlohou? Otec ešte ráno za tmy vyrazil na služobnú cestu. Ten mu neporadí. Spomenul si však na jeho poučku: „Ak potrebuješ informáciu, spýtaj sa právnik. Určite ju má. Otázkou je, či ti ju povie celú, alebo len časť. A koľko ťa to bude stáť.“

Zavolał teda do SMART Investments a o polhodinku už klopil na dvere kancelárie s menovkou JUDr. Soňa Vajdllová. Otvorila mu drobná žienka v okuliaroch:

„Dobrý deň, Patrik, dlho sme sa nevideli.“ Hlas mala príjemný, ale zmrzlinovo chladný. Pozdrav znel, akoby oznamovala porušenie článku číslo päť nájomnej zmluvy. „Čo vás priviedlo?“

„Dobrý deň, chcel by som sa niečo opýtať. Je to ale dôverné.“

„Samozrejme. S tým počítam.“

„Otec chce, aby som zaujal jeho miesto vo firme.“

Informáciu, ktorá bola svojím spôsobom prevratná, pochopila a spracovala za pol sekundy. Preto si jej drobné zaváhanie Patrik ani nevšimol. „Vy ste to vedeli?“ spýtal sa prekvapene.

„To nie je dôležité. Ako vám môžem pomôcť? Čo potrebujete?“

„Dve veci. Dôvod, prečo to odo mňa chce a spôsob ako podobná zmena prebieha?“

„On vám dôvod nepovedal?“

„Nie. Hovoril iba o mne. Niečo v zmysle, že by som mal konečne robiť niečo užitočné.“

Posunula si okuliare a rýchlym pohybom upravila jednoduché slušivé šaty. „Vek ešte vysoký nemá, kariérnu zmenu by nám hádam oznámil, vyhorenie vylučujem. Tak isto vydieranie alebo nátlak. Nie je dôvod. Požiadavka manželky je nepravdepodobná. Poznám ju. Ostávajú zdravotné dôvody. Posledný rok pracuje menej a pomalšie. Registrujeme to všetci. Ale prácu nefláka. Odpoveď na prvú otázku teda znie: neviem.“

Vstala, podišla ku skrini a vytiahla z nej zložku.

„K bodu číslo dva. Zmenu spoločníka rieši Spoločenská zmluva SMART Investments,“ potriasla dokumentom, ktorý mala v ruke a položila ho na stôl. „Zmena spoločníka sa vykonáva na základe zmluvy o prevode obchodného podielu. Prevod musí schváliť valné zhromaždenie. Všetko je bežný postup v zmysle Obchodného zákonníka.“

„Takže s otcom by som podpísal zmluvu, a keď ju schváli valné zhromaždenie, stanem sa spoločníkom?“

„Áno. S obmedzeniami k osobe nového spoločníka. Musí byť blízky rodinný príslušník a musí preukázateľným spôsobom prejavíť záujem a znalosť problematiky malých a stredných firiem.“

„Mhm... a môžete mi spraviť kópiu?“

„Iste. Je to každému prístupná listina zo zbierky na registrovom súde. Ušetrím vám čas a poplatok.“

V tom momente vošiel do dverí profesor Halva. Bez zaklopania. Sivá hlava mu vykúkala z pokrčeného obleku.

„Ó, mládež naša, tys' držiteľkou rána...“ zvolal. „Dlho sme sa nevideli, Patrik. Čo znamenité ťa privádza k domu tomu-to?“ Profesor tykal všetkým. Zvyk z univerzity v Británii.

Patrik nechcel rozprávať o skutočných dôvodoch: „Možno by ste mi mohli poradiť, kde získam znalosti o malých a stredných firmách?“

„Určite u nás na škole. Tvrdo študuj a o tri roky si bakalár.“

„Potrebujem niečo rýchlejšie, dostupnejšie...“

„Na budúci rok otvoríme polročný kurz Progresívne fundamenty malého a stredného podnikania v kontexte dynamiky trendov globálneho prostredia. Dúfame, že manažérov zaujme.“

Názov je hrozný. Aký bude kurz? Patrik prevrátil oči a zárodky nadšenia „robiť niečo užitočné“ získali trhlínu. Našťastie sa vrátila Soňa s kópiou Spoločenskej zmluvy.

„Tu je to. A mimochodom, valné zhromaždenie bude o dva týždne,“ dodala.

* * *